

Frétt nr. 2/2020

18.2.2020

Leiðandi hagvísir Analytica – Talsverðar líkur á stöðnun eða samdrætti

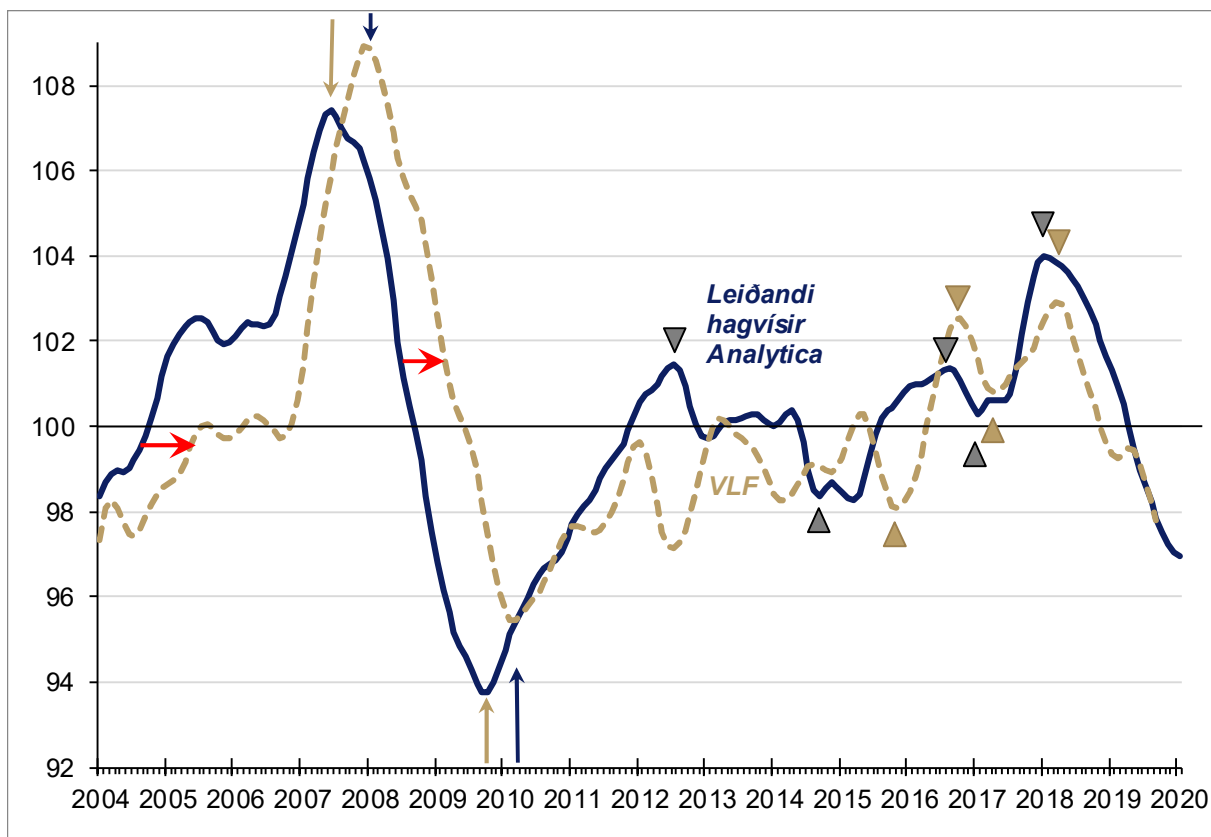
Leiðandi hagvísir Analytica (e. Composite Leading Indicator) lækkaði í janúar og tölur fyrir nóv. og des. voru endurskoðaðar niðurávið. Þrátt fyrir að hægt hafi á lækkuninni þá er enn of snemmt að segja til um hvort botni hagvísisins sé náð og talsverðar líkur á stöðnun eða samdrætti í efnahagsmálum fyrstu mánuði ársins.

Fjórir af sex undirliðum lækka frá í desember en mest framlag til lækkunar hefur minnkun innflutnings. Langtímauppleitni mikilvægra undirþátta er enn sterk en mikil óvissa sérstaklega í ferðaþjónustu. Þá eru áfram áhættuþættir í ytra umhverfi sem ógnað gætu hagvexti m.a. tengdir stöðunni í alþjóðastjórnsmálum.

Hagvísirinn er vísitala sem gefur vísibendingu um efnahagssumsvif að sex mánuðum liðnum. Það er hlutverk vísitölnunnar að veita skýra sýn á efnahagshorfur og vara tímanlega við viðsnúningi í efnahagssumsvifum. Vísitalan er reiknuð á grundvelli sömu aðferðafræði og annars staðar þar sem sambærilegar vísitölur eru reiknaðar en sérstaklega er tekið mið af verklagi OECD.

Mynd 1. Leiðandi hagvísir Analytica og verg landsframleiðsla – frávik frá leitni

Langtímaleitni = 100

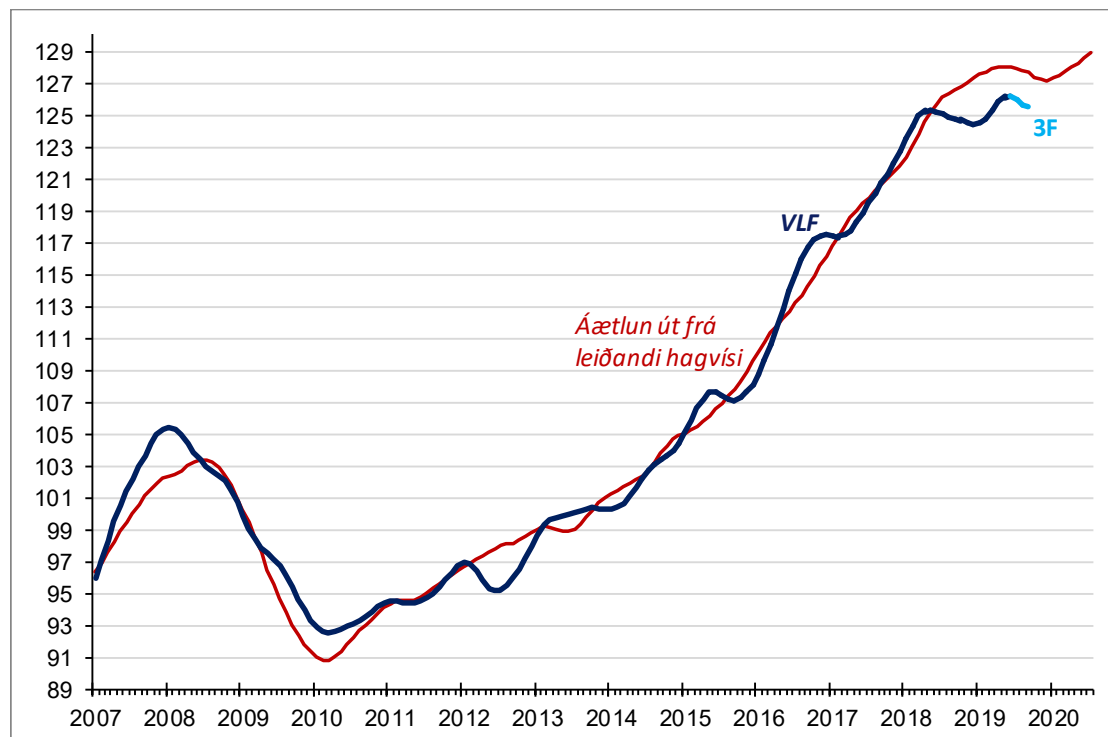
Þróun leiðandi hagvísis Analytica er sýnd á mynd 1 (blár ferill) ásamt þróun vergrar landsframleiðslu (VLF - brotinn ferill). Reynsln er sú að leiðandi hagvísir er að jafnaði um 6 mán. á undan þróun landsframleiðslu.

Á mynd 1 er grár þríhyrningur sem gefur til kynna mat á vendipunkti í leiðandi hagvísinum til lækkunar sem mælist í mars 2016 sem og þríhyrningur vegna vendipunktar í júlí 2017 sem gaf til kynna vendipunkt til aukinnar landsframleiðslu snemma árs 2018. Þá er grár þríhyrningur sem settur er m.v. jan./feb. 2018 um mögulegan vendipunkt til lækkunar framleiðslu árið 2019.

Á mynd 2 má sjá spá Analytica um þróun landsframleiðslu sem byggð er á leiðandi hagvísi og undirpáttum hans eftir að búið er að hliðra hagvísinum fram um sex mánuði. Tilgangur myndarinnar er að setja leiðandi hagvísi Analytica sem birtur er á mynd 1 í samhengi við landsframleiðslu. Undirliggjandi langtímauppleitni landsframleiðslu er sterk þótt líkur séu á samdrætti eða hægari vexti í bráð. Hins vegar virðist meiri hættu en áður á endurskoðun niðurávið.

Mynd 2. Verg landsframleiðsla (VLF) og spá Analytica fram á árið 2020

Ma. kr. pr. mán. - Verðlag 2005

Ath.: VLF tölur Hagstofu Íslands fyrir 2016, 2017 og 2018 eru bráðabirgðatölur.

Á mynd 2 er búið að deila ársfjórðungslegum tölum Hagstofu Íslands um landsframleiðslu niður á mánuði. Analytica hefur árstíðaleiðrétt og jafnað tölurnar. Með árstíðaleiðréttunni er leiðrétt fyrir sveiflum sem hafa tilhneigingu til að endurtaka sig á sama tíma árlega. Með jöfnuninni eru síðar burt óreglulegar skammtíma-sveiflur í því skyni að auðveldara sé að bera kennsl á undirliggjandi þróun. Aðferð Analytica við árstíðaleiðréttunni skilar eilítið annarri niðurstöðu en aðferð Hagstofu.

Leiðandi hagvísir Analytica er samansettur úr sex undirpáttum af mismunandi toga. Um er að ræða aflamagn, debetkortaveltu, ferðamannafjölda, heimsvísitölu hlutabréfa, innflutning og væntingavísitölu Gallup. Í janúar lækka fimm af sex undirpáttum frá fyrra ári. Frá í desember lækka fjórir af sex undirpáttum. Sjá viðauka, myndir V1 og V2.

Í tengslum við áform um endurskoðun á aðferðafræði þá birti Hagstofan ekki vísitölu aflamagns fyrir janúar. Byggir Analytica því á eigin mati sem skilar á móta niðurstöðu og ef miðað væri við breytingu í útflutningsverðmætum sjávarafurða á föstu verði.

Hugmyndin að baki vísitölunni er sú að framleiðsla hefur aðdraganda. Vísitalan er reiknuð á grundvelli þátta sem mælast í upphafi framleiðsluferilsins og/eða veita vísbendingar um eftirspurn eftir vörum og þjónustu. Til að unnt sé að auka framleiðslu þarf t.d. að afla aðfanga og stofna til fjárfestinga.

Einstök gildi leiðandi hagvísis Analytica hafa verið endurskoðuð en það er afleiðing nýrra gilda fyrir undirþætti og þeirrar aðferðafræði sem notuð er við útreikninginn, þ. á m. endurmats á langtímaleitni.

Leiðandi hagvísir Analytica lækkar í janúar og tekur gildið 96,9, sjá töflu 1. Sú tala á að gefa vísbendingu um framleiðslu sex mánuðum síðar þ.e. í júlí 2020. Hagvísirinn tekur gildið 100 þegar búist er við að landsframleiðsla sé í takt við langtímaleitni.

Tafla 1. Leiðandi hagvísir Analytica 2019-2020

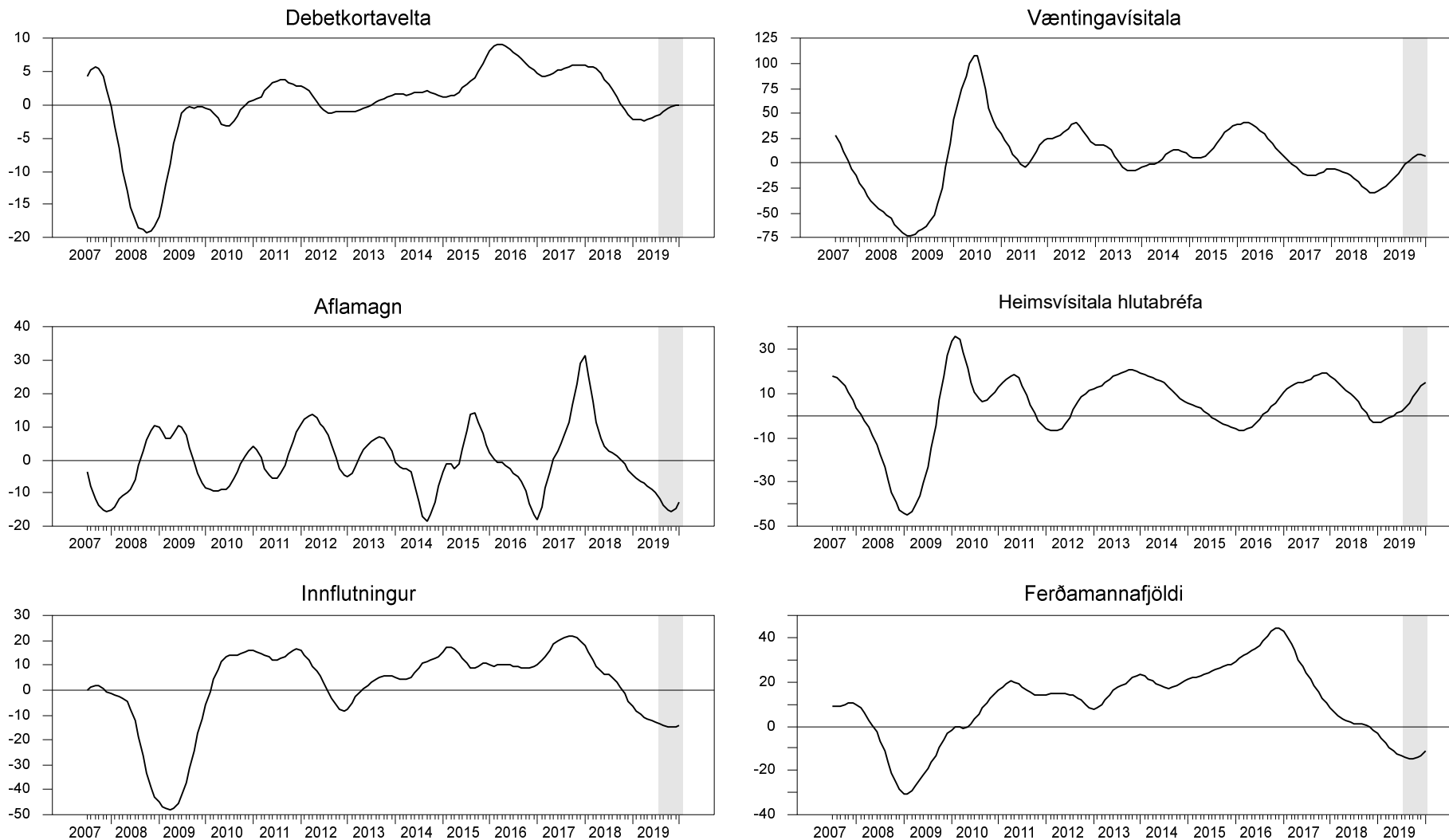
	Vísitala	Breyting (%)		Vísbending fyrir
		í mánuði	frá fyrra ári	
2019				
janúar	101.3	-0.3%	-2.6%	júlí
febrúar	100.9	-0.4%	-2.9%	ágúst
mars	100.5	-0.4%	-3.2%	sept.
apríl	100.0	-0.5%	-3.6%	okt.
maí	99.5	-0.5%	-3.9%	nóv.
júní	99.0	-0.5%	-4.3%	des.
júlí	98.6	-0.4%	-4.5%	jan. 2020
ágúst	98.2	-0.4%	-4.7%	feb.
september	97.8	-0.4%	-4.8%	mars
október	97.5	-0.3%	-4.8%	apríl
nóvember	97.2	-0.3%	-4.7%	maí
desember	97.0	-0.2%	-4.5%	júní
2020				
janúar	96.9	-0.1%	-4.3%	júlí

Birting leiðandi hagvísis Analytica fyrir febrúar er áformuð þann 18/3 2020.

Nánari upplýsingar veitir Yngvi Harðarson hagfræðingur
Sími: 527 8890 – Tölvupóstur yngvi@analytica.is

Mynd V1 - Leiðandi hagvísir Analytica - einstakir undirliðir

Prósentubreyting frá fyrra ári *

* Ekki frávik frá leitni viðkomandi þáttar

Skýringar:

Debetkortavelta: Debetkortavelta heimila í verslun innanlands að raungildi. – Aflamagn: Fiskafli, keðjutengd magnvísitala. – Innflutningur: Raungildi.

Væntingavísitala: Væntingavísitala Gallup. – Heimsvísitala hlutabréfa: Heimsvísitala MSCI. – Ferðamannafjöldi: Komur ferðamanna til Keflavíkurflugvallar.

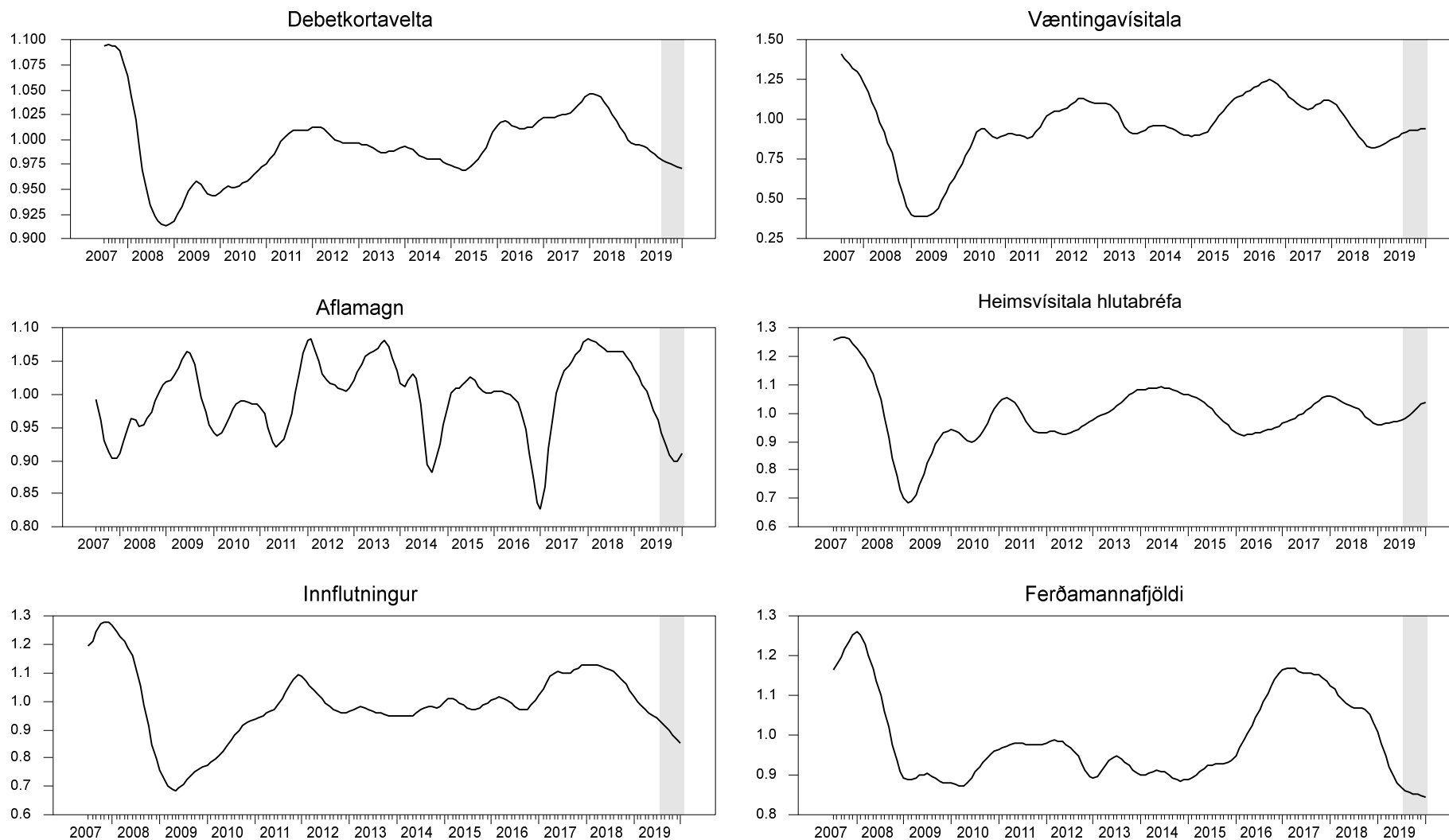
Allar tölur eru árstíðaleiðréttar og jafnaðar. – Síðustu sex mánuðir eru skyggðir fletir á myndum.

Heimildir:

Gallup á Íslandi, Hagstofa Íslands, Seðlabanki Íslands, Thomson Reuters, útreikningar Analytica ehf.

Mynd V2 - Leiðandi hagvísir Analytica - einstakir undirliðir

Frávik frá langtímaleitni

Skýringar:

Debetkortavelta: Debetkortavelta innanlands að raungildi. – Aflamagn: Fiskafli, keðjutengd magnvísitala. – Innflutningur: Raungildi.

Væntingavísitala: Væntingavísitala Gallup. – Heimsvísitala hlutabréfa: Heimsvísitala MSCI. – Ferðamannafjöldi: Komur ferðamanna til Keflavíkurlflugvallar.

Allar tölur eru árstíðaleiðréttar og jafnaðar. – Síðustu sex mánuðir eru skyggðir fletir á myndum.

Heimildir:

Gallup á Íslandi, Hagstofa Íslands, Seðlabanki Íslands, Thomson Reuters, útreikningar Analytica ehf.

Um Analytica

Analytica ehf. er óháð ráðgjafarfirmi á sviði efnahags- og fjármála með áherslu á ráðgjöf um fjár- og áhættustýringu til fagfjárfesta. Sérstaða fyrirtækisins liggur í áratuga reynslu og sérþekkingu starfsmanna.

Framkvæmdastjóri og stofnandi fyrirtækisins er Yngvi Harðarson hagfræðingur.

Yngvi er fæddur árið 1960. Hann er með MA gráðu í hagfræði frá Queen's University of Kingston í Kanada með áherslu á hagrannsóknir og peningamálahagfræði. Að auki er hann með próf í utanríkisverslunarfræðum frá Yrjö Jahnsson Foundation í Helsinki og CMT gráðu í tæknigreiningu frá CMT Association í N.Y. Þá er Yngvi með próf í verðbréfiðskiptum. Yngvi hóf starfsferil sinn hjá Þjóðhagsstofnun árið 1988. Hann varð hagfræðingur Félags íslenskra iðnrekenda árið 1990. Yngvi stofnaði ásamt Sverri Sverrissyni fyrirtækið Ráðgjöf og efnahagsspár ehf. árið 1993, sem sérhæfði sig í áhættu- og skuldastýringu. Árin 2007 og fram til júlí 2010 gegndi Yngvi stöðu framkvæmdastjóra hjá Askar Capital hf. fjárfestingarbanka.

Nánari upplýsingar á heimasíðu fyrirtækisins <http://www.analytica.is>